

Uchwała Nr XXII/252/2012
Rady Gminy Psary
z dnia 20 września 2012r.

w sprawie: przyjęcia „Gminnego programu wspierania rodziny dla Gminy Psary na lata 2012-2014”.

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U. z 2001r. Nr 142, poz. 1591 z późn. zm.) art. 176 pkt 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011r. Nr 149 poz. 887 z późn. zm.)

Rada Gminy Psary
uchwała:

§ 1

Przyjąć „Gminny program wspierania rodziny dla Gminy Psary na lata 2012-2014”, stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierzyć Wójtowi Gminy Psary.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady Gminy Psary
/-/ Jacenty Kubica

Załącznik
do Uchwały Nr XXII/252/2012
Rady Gminy Psary
z dnia 20 września 2012r.

**GMINNY PROGRAM WSPIERANIA RODZINY
DLA GMINY PSARY
NA LATA 2012-2014**

Psary 2012

I. Wstęp

Zgodnie z art. 176 pkt. 1 i 179 ust. 2 ustawy z dnia 09 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej do zadań własnych gminy należy stworzenie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Założenia proponowanego programu są zgodne z głównym przesłaniem Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych w Psarach na lata 2006-2013, w której stwierdza się, iż „wiodącą myślą strategii pomocy rodzinie z problemami jest konieczność systemowego podejścia do pracy z rodziną i kompleksowego oddziaływania na nią. Rodzina jest dynamiczną, społeczną całością, jej elementy są ze sobą w interakcji i we wzajemnej zależności. Należy więc założyć, że nie wystarczy zajmować się tylko dziećmi w celu poprawienia ich funkcjonowania, lecz całą rodziną, która potrzebuje wszechstronnej diagnozy i pomocy”. Tak więc należy do głównych celów pomocy społecznej nieść wsparcie dla osób i rodzin w przezwyciężaniu ich trudnych sytuacji życiowych, doprowadzając – w miarę możliwości – do ich życiowego usamodzielnienia, umożliwiając im życie w warunkach odpowiadających godności człowieka.

Budowanie dobrych relacji i więzi rodzinnych ma wpływ na ochronę dzieci i młodzieży przed podejmowaniem zachowań ryzykownych. Rodzina funkcjonalna, konsekwentnie i z powodzeniem spełniająca swoje zadania, stanowi dla swych członków, przede wszystkim dzieci, źródło poczucia własnej wartości i bezpieczeństwa. Osłabienie rodziny sprzyja powstawaniu sytuacji kryzysowych, które przenoszą się na środowisko lokalne. Rodzina to podstawowe środowisko, które powinno zapewnić bezpieczeństwo emocjonalne dziecku. Oddziałuje w sposób świadomy i nieświadomy na osobowość dziecka, przekazując mu swój system wartości, tradycje, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. Jest najbardziej stabilnym punktem odniesienia w doświadczeniu dziecka. Dlatego jeśli w funkcjonowaniu rodziny pojawiają się dysfunkcje, instytucje i służby zobligowane do wspierania rodziny zobowiązane są do podjęcia na jej rzecz określonych działań. W pracy tej bardzo istotne jest koordynowanie działań wszystkich instytucji, zobligowanych do wspierania rodziny. Problemy występujące w rodzinie często są złożone i wymagają interdyscyplinarnych rozwiązań. Choroba alkoholowa, przemoc w rodzinie, niewydolność w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych, to główne problemy dezorganizujące życie rodzin, którym często towarzyszy również problem ubóstwa, długotrwałego bezrobocia, niepełnosprawności. Dlatego rodziny dysfunkcyjne wymagają stałego monitorowania przez pracowników socjalnych, pedagogów szkolnych, pracowników przychodni medycznych, policji, kuratorów sądowych i przedstawicieli innych instytucji, które mają kontakt z rodziną oraz podejmowania działań na rzecz rodziny w oparciu o sprecyzowany plan działania. Praca z rodziną przedstawicieli służb społecznych powinna być połączona ze wsparciem ze strony środowiska, w tym również bliższych i dalszych krewnych oraz aktywnością własną ze strony rodziny. Ponadto, praca z rodziną powinna być prowadzona przez odpowiednio przygotowaną kadre, kompleksowa i obiektywna oraz podejmowana możliwie jak najwcześniej. Organizując różnorodne formy wsparcia na rzecz rodziny wieloprotokolowej, należy doceniać i konsekwentnie realizować zasadę podstawowej roli opiekuńczej i wychowawczej rodziny w rozwoju dziecka. Zamiast zastępować rodzinę w jej funkcji opiekuńczo - wychowawczej, należy ją wspierać

i wspomagać tak, aby przywrócić jej prawidłowe funkcjonowanie. Stąd założeniem Programu jest wsparcie rodziny naturalnej, już na etapie, gdy problemy się zaczynają oraz eliminowanie takich sytuacji, kiedy dziecko musi opuścić własną rodzinę.

Zadania przyjęte do realizacji w ramach Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Psary na lata 2012 – 2014 będą realizowane w szczególności o następujące akty prawne:

- Konstytucję Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 1997r. Nr 78 poz. 483 z późn. zm.),
- Konwencję o Prawach Dziecka,
- Ustawę z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej (Dz.U. z 2009r. nr 175, poz. 1362, z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz.U. z 2011r. Nr 149, poz. 887 z późn. zm.),
- Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych w Psarach na lata 2006-2013,
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. Nr 180, poz. 1493 z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. z 2007r. Nr 70, poz. 473, z późn. zm.),
- Ustawę z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. Nr 179 poz. 1485, z późn. zm.).

II. Diagnoza

Podstawą działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Psarach jest rozwiązywanie problemów społecznych m.in. poprzez wsparcie rodziny w odbudowywaniu jej prawidłowych relacji oraz we właściwym wypełnianiu ról społecznych przez jej członków. Wsparcie rodziny powinno być wczesne i mieć charakter profilaktyczny, ochronny. Priorytetem wspierania rodziny jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dzieci, młodzieży oraz kształtowania wartości i norm społecznych związanych z ich wychowaniem.

W ramach działalności statutowej Ośrodek Pomocy Społecznej w Psarach objął w 2011r. pomocą 252 rodziny, w których jest 548 osób, w tym 113 jednoosobowych gospodarstw domowych.

Głównym powodem przyznania pomocy społecznej jest ubóstwo natomiast problemami będącymi przyczyną trudnej sytuacji bytowej lub jej skutkiem są przede wszystkim:

- długotrwała lub ciężka choroba – 131 rodzin, 256 osób
- bezrobocie – 86 rodzin, 222 osoby
- niepełnosprawność – 78 rodzin, 144 osoby
- bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, zwłaszcza w rodzinach niepełnych i wielodzietnych – 56 rodzin, 86 osób
- alkoholizm – 24 rodziny, 64 osób

W rodzinach najczęściej występuje wielopropblemowość utrudniająca proces pozytywnych zmian, wywołowany w wyniku stosowanej pracy socjalnej.

Struktura rodzin korzystających z pomocy społecznej w 2011r. według liczby posiadanych dzieci przedstawia się następująco:

- rodziny posiadające 1 dziecko – 37
- rodziny z 2 dziećmi – 26
- rodziny z 3 dzieci – 7
- rodziny z 4 dzieci – 4
- rodziny powyżej 5 dzieci – 2

Dane źródłowe sprawozdanie MPiPS z OPS.

III. Zasoby

Instytucje i organizacje realizujące zadania mieszczące się w zakresie wspierania rodziny oraz pełniące inne funkcje wspierające:

- Ośrodek Pomocy Społecznej w Psarach,
- Gminna Komisja ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,
- Punkt Konsultacyjny w Psarach,
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Będzinie,
- Komisariat Policji w Wojkowicach,
- Ośrodek Interwencji Kryzysowej dla ofiar przemocy w rodzinie,
- Sąd Rejonowy w Będzinie,
- NZOZ Gminne Centrum Medyczne Psary,
- Świetlica Środowiskowa w Psarach,
- Zespół Interdyscyplinarny przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Psarach,
- Grupa wsparcia matek niepełnosprawnych dzieci „Nadzieja”,
- Grupa „Pierwszy Krok” – grupa wsparcia dla osób z problemem uzależnienia od alkoholu.
- Inne.

IV. Adresaci Programu

Wszystkie dzieci wymagają ochrony ich praw i wolności oraz pomocy dla zapewnienia harmonijnego rozwoju i przyszłej samodzielności życiowej. Szczególnej uwagi wymagają dzieci i młodzież z rodzin niewydolnych wychowawczo. Dysfunkcje rodziny, spowodowane w głównej mierze uzależnieniami, bezrobociem przyczyniają się do powstawania znacznych strat rozwojowych dzieci żyjących w tych rodzinach. Niewydolność rodziców zaburza zaspokajanie podstawowych potrzeb rozwojowych dziecka, prowadzi między innymi do niepowodzeń szkolnych oraz izolacji społecznej.

Rodzina wypełniając swoją funkcję, zwłaszcza wychowawczą, wpływa na „jakość” młodego pokolenia, jego rozwój emocjonalny i intelektualny. Złe warunki materialne rodziny, powodujące sytuacje w których rodzina nie będzie w stanie własnym staraniem zaspokajać podstawowych potrzeb życiowych, to tylko jeden z czynników prowadzących do wykluczenia społecznego. Często u jego podłoża leżą inne problemy zaburzające funkcjonowanie rodziny, bądź też stają się one przyczyną jej powstania. Należą do nich przede wszystkim alkoholizm, narkomania, przemoc, przestępczość, demoralizacja i niedostosowanie społeczne. Rodzina, jako naturalne środowisko rozwoju dziecka, przeżywając trudności w opiece nad dzieckiem i wychowywaniu dzieci, wymaga wsparcia dla dobra nie tylko dzieci, ale też wszystkich jej członków. Przywrócenie prawidłowego funkcjonowania rodzin jest też największym zyskiem dla społeczności lokalnej, w każdej sferze życia.

Na szczególną uwagę zasługują rodziny z dziećmi niepełnosprawnymi. Obarczone codziennymi dodatkowymi obowiązkami pielęgnacyjno-opiekuńczymi, trwanie w ciągłym stresie powoduje, że często stają się odizolowane od społeczeństwa, pozostawione same sobie. Dlatego tak ważne jest aby stwarzać warunki dogodne do organizowania różnego rodzaju spotkań integracyjnych, wyjazdów, grup wsparcia, umożliwiając kontakt z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz osób niepełnosprawnych, kontynuując dotychczasowe przedsięwzięcia podejmowane przez władze samorządowe.

V. Cele i zadania

Cel szczegółowy 1.

Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych dziecka.

Zadania:

- 1) Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej ubogim rodzinom.
- 2) Objęcie dożywianiem wszystkich dzieci tego wymagających.
- 3) Monitorowanie sytuacji zdrowotnej dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.
- 4) Pomoc osobom doświadczającym przemocy w rodzinie w znalezieniu miejsc w ośrodkach dla takich osób przeznaczonych.

Wskaźniki relacji działań:

- 1) Liczba rodzin i formy udzielonej pomocy.
- 2) Liczba dzieci w tych rodzinach objętych pomocą.
- 3) Liczba dzieci korzystających z posiłków.
- 4) Liczba rodzin korzystających z pomocy w postaci tzw. „Lokalne zbiórki żywności”.
- 5) Liczba rodzin i dzieci w tych rodzinach objętych monitorowaniem.
- 6) Liczba osób dorosłych i dzieci przebywających w ośrodkach.

Cel szczegółowy 2.

Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących.

Zadania:

- 1) Praca socjalna z rodziną w środowisku zamieszkania (asystentura).
- 2) Zapewnienie dostępności poradnictwa specjalistycznego oraz organizowanie i informowanie o miejscach udzielania pomocy.
- 3) Podnoszenie kompetencji rodzin tego wymagających w zakresie pełnienia prawidłowych funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez kierowanie do specjalistów celem organizowania warsztatów, konsultacji i poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej.
- 4) Działania aktywizujące zawodowo i społecznie na rzecz rodzin.
- 5) Monitorowanie środowisk zagrożonych uzależnieniami, motywowanie do podjęcia terapii przez rodziców dzieci ze środowisk zagrożonych i monitorowanie terapii rodziców.
- 6) Monitorowanie sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem, w tym niewydolnych wychowawczo, w których występują problemy przemocy, uzależnień, długotrwałej choroby lub niepełnosprawności.

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba wizyt pracownika socjalnego i asystenta w środowisku zamieszkania rodziny.
- 2) Liczba rodzin biorących udział w specjalistycznym poradnictwie.
- 3) Liczba dzieci biorących udział w zajęciach w świetlicy.
- 4) Liczba osób, które podjęły zatrudnienie w wyniku działań aktywizujących zawodowo.
- 5) Liczba i rodzaj poradnictwa specjalistycznego oraz udzielonych porad.
- 6) Liczba dzieci i rodzin objętych monitorowaniem.

Cel szczegółowy 3.

Ochrona rodzin przed nieprzystosowaniem społecznym, izolacją i marginalizacją społeczną.

Zadania:

- 1) Inicjowanie programów profilaktycznych i edukacyjnych wspierających wychowanie dzieci i młodzieży.
- 2) Finansowanie działalności grupy wsparcia dla rodzin z dziećmi niepełnosprawnymi „Nadzieja”.
- 3) Finansowanie zespołu interdyscyplinarnego.
- 4) Finansowanie zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej m.in. asystenta rodziny.

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba przedsięwzięć zrealizowanych na rzecz rodzin zagrożonych marginalizacją przy aktywnym jej udziale.
- 2) Liczba spotkań grup wsparcia i liczba uczestników w spotkaniach i wyjazdach integracyjnych.
- 3) Liczba spotkań zespołu interdyscyplinarnego i grup roboczych.
- 4) Liczba zaproszonych sprawców i ofiar przemocy na zespół interdyscyplinarny.
- 5) Liczba monitorowanych zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Cel szczegółowy 4.

Bezpieczeństwo rodzin.

Zadania:

- 1) Zapobieganie uzależnieniom poprzez wczesną interwencję w rodzinach zagrożonych uzależnieniem oraz terapia uzależnień i pomoc współuzależnionym członkom rodzin świadczone w specjalistycznych placówkach służby zdrowia.
- 2) Budowanie lokalnego systemu bezpieczeństwa rodzin poprzez współpracę placówek oświaty, pomocy społecznej, służby zdrowia, policji, zespołu interdyscyplinarnego, komisji ds. rozwiązywania problemów alkoholowych, organizacji pozarządowych, monitorujących rodziny w kryzysie.
- 3) Zwiększenie pracy socjalnej z rodziną zagrożoną dysfunkcjami z uwzględnieniem pomocy w organizowaniu czasu wolnego i różnych form wypoczynku dzieci i młodzieży.

Wskaźniki realizacji działań:

- 1) Liczba interwencji, terapii w placówkach zdrowia osób uzależnionych i współuzależnionych.
- 2) Liczba wspólnie monitorowanych rodzin w kryzysie.
- 3) Liczba rodzin objętych pracą socjalną.

Zakładane efekty realizacji Programu:

- przywrócenie prawidłowych relacji i funkcji w rodzinie,
- wzrost świadomości i kompetencji opiekuńczo-wychowawczych w rodzinie,
- zmniejszenie ilości rodzin dysfunkcyjnych,
- wzrost bezpieczeństwa rodzin,
- rozwinięcie współpracy w zakresie poradnictwa rodzinnego i specjalistycznego,
- nawiązanie ścisłej współpracy pomiędzy instytucjami zajmującymi się pomocą dziecku i rodzinie.
- zatrudnianie odpowiednio przygotowanej kadry- asystent rodziny.
- zmniejszenie liczby dzieci kierowanych do pieczy zastępczej.

VI Postanowienia końcowe.

1. Finansowanie Programu odbywać się będzie w ramach środków budżetu gminy Psary, dotacji oraz środków pozabudżetowych pozyskanych z innych źródeł.
2. Sprawozdanie z wykonania w danym roku zadań z zakresu wspierania rodziny oraz potrzeby w tym zakresie przedkładane będą Radzie Gminy Psary do 31 marca każdego roku.
3. Koordynowanie i organizowanie działań w ramach Programu, inicjowanie nowych rozwiązań należy do Ośrodka Pomocy Społecznej w Psarach. Program ma charakter otwarty i może być aktualizowany w miarę pojawiających się potrzeb.

